

Soudní systém by měl být lépe připravený i na složité případy, jako byl pád mostu ve Studénce, míní zástupce ombudsmana

8.8.2023 - | Veřejný ochránce práv

Veřejného ochránce práv požádali o pomoc příbuzní jedné z obětí nehody ve Studénce.

Stěžovali si na nepřiměřenou délku řízení a nesouhlasili s tím, že předseda okresního soudu v Novém Jičíně vyřídil jejich stížnost na průtahy jako nedůvodnou.

Zástupce ombudsmana jim dal v šetření za pravdu. Podle něj se měl předseda soudu při vyřizování stížnosti zaměřit nejen na příčiny průtahů na straně soudce, ale měl zohlednit také příčiny plynoucí z celkové organizace soudnictví. Negativní dopad na délku řízení mělo mimo jiné i přetížení rozhodujícího soudce dalšími případy nebo skutečnost, že na celém trestním úseku okresního soudu nepůsobil žádný a později pouze jediný asistent.

„Povinností státu je zajistit soudu, tedy i konkrétnímu soudci, podmínky, aby mohl řádně plnit jemu svěřené úkoly. Tímto úkolem je i rozhodnutí jakkoliv složité věci bez průtahů a v přiměřené době. Trestní řízení v kauze Studénka prokázalo, že stát v této své úloze právě u složitých, rozsáhlých soudních případů snadno selhává a že to je dáno nastavením systému,“ hodnotí zástupce ombudsmana Vít Alexander Schorm.

Podobně rozsáhlé případy podle něj v mnoha ohledech přesahují organizační možnosti okresních soudů. Také vedení okresního soudu i předseda krajského soudu v souvislosti s řízením v kauze Studénka ve svých vyjádřeních upozornili, že takto složité řízení by v prvním stupni vůbec neměl řešit okresní soud. Přenesení případu na soud vyššího stupně nicméně trestní řád neumožňuje.

Vedení okresního soudu mohlo rozhodujícímu soudci jen po krátkou dobu pozastavit nápad nových případů. I tím enormně zatížilo své další tři trestní soudce. Už vůbec nemělo možnost operativně zajistit soudci potřebné spolupracovníky jako asistenta, justičního čekatele nebo vyššího soudního úředníka, kteří by mu pomohli s přípravou podkladů či běžnou administrativou. Díky nim by se přitom soudce mohl soustředit na vlastní rozhodování případu.

I samotné počty soudců určuje každoročně Ministerstvo spravedlnosti. Bere při tom v potaz pouze počet případů, které daný soud musí řešit, už ale nezohledňuje jejich náročnost. *„Počet přidělených soudců nepočítá s žádnou rezervou, která by umožnila předsedovi soudu přijímat personální manažerská opatření. Nemůže poté ani pružněji reagovat na aktuální situaci na soudu a preventivně působit proti tomu, aby řízení vedená u soudu dosahovala nepřiměřené délky,“* uvedl ve zprávě o šetření zástupce ombudsmana a připomněl, že již mnoho let se mluví o nutnosti systém zpružnit.

Se svými závěry seznámil zástupce ombudsmana vedení okresního i krajského soudu a ministra spravedlnosti. Poukázal, že zmíněné nedostatky soudního systému nejvíce dopadají na poškozené. Ministerstvo by proto mělo začít problém složitých řízení vedených u okresních soudů aktivně řešit.

https://www.ochrance.cz/aktualne/soudni_system_by_mel_byt_lepe_pripraveny_i_na_slozite_pripady_jako_byl_pad_mostu_ve_studence_mini_zastupce_ombudsmana